

TARBIJAVAIIDLUSTE KOMISJONI OTSUS

Asja number 19-1/25-03691
Otsuse kuupäev 22.10.2025
Komisjoni koosseis Taavi Hein

Tarbija
Kaupleja Elektrilevi OÜ (11050857)

Tarbija nõue Hinna alandamine 758,99 eurot

Resolutsioon:

1. Tarbija avaldus rahuldada. Tarbijal puudub kaupleja ees kohustus summas 758,99 eurot. Kui kohustus on täidetud, tuleb enamsaadu tarbijale tagastada VÕS § 1028 lg 1 alusel.
2. Komisjoni otsus täidetakse 30 päeva jooksul, arvates selle Tarbijakaitse ja Tehnilise Järelevalve Ameti veebilehel avaldamise päevale järgnevast päevast. Kui vaidlevad pooled ei nõustu komisjoni otsusega, on neil õigus pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Asjaolud:

Tarbija ei nõustu temale 05.06.-20.09.2024 esitatud elektriarvetega.

Tarbimiskoha näol on tegemist maamajaga/suvilaga, mis seisab tühjalt. Suvel on elektriseadmetest tööde jäetud üksnes külmkapp. Maist oktoobrini 2024 on majas veedetud vaid mõned päevad, kuid näiteks septembris oli tarbimine 1400 kWh.

Kaupleja tuvastas septembris 2024 kommunikatsiooni mooduli rikke ja vahetas välja elektriarvesti. Kaupleja selgitas, et rike ei mõjutanud arvesti mõõtetööd, vaid probleem oli andmete edastamises.

Tarbija jaoks on põhiküsimus selles, kuidas tühjas majas nii suured arved on.

Enefit AS ja tarbija leppisid 30.12.2024 kokku kaupleja nõude 758,99 euro tasumises osadena. Tarbija on arved tasunud, kuid soovib kolme kuu eest põhjendamatult tasutud 758,99 euro tagastamist.

Kaupleja seisukoht:

Ajavahemikus 05.06.2024 kell 09:00 kuni 20.09.2024 kell 14:00 esines tarbimiskohas mõõteandmete kauglugemise probleem – täpsemalt oli tegemist kommunikatsioonimooduli rikkega, mille tõttu ei laekunud Elektrilevile jooksvalt tarbimisandmeid. Tegemist oli üksnes ühe mooduli rikkega – arvesti ise töötas tehniliselt korrektselt, salvestades kogu perioodi tegeliku tarbimise tunni täpsusega oma mälli.

Tulenevalt andmeside puudumisest vahetati 20.09.2024 arvesti välja ning paigaldati uus.

Arvestit vahetama asudes tuvastati, et ühes faasis esines pidev 13,2 ampri suurune koormusvool, mis langeb kokku arvesti poolt fikseeritud tarbimisega. Selline koormusvool vastab küllaltki suurele tarbimisvõimsusele suurusjärgus 2,5 kW. Ülejäänud kahes faasis fikseeritud vähene koormusvool oli vastavalt vaid 0,12 ja 0,04 A.

Antud koormus ei kadunud ka pärast arvesti vahetamist ja see kestis edasi kuni 02.10.2024.

Arvesti mõõtetäpsus vastab kehtestatud normidele ning tarbimine on fikseeritud tegelike arvestit läbinud elektrienergia koguste alusel. Elektrilevil puudub õiguslik alus neid andmeid korrigeerida olukorras, kus arvesti on töötanud korrektselt ja tegelikult tarbitud elektrienergia kogused on mõõdetud.

Kui mõõteandmete edastamine on häiritud, siis toimub arveldamine prognoositud koguste alusel ja kui andmeside taastub ja saadakse kätte tegelikud tarbimisandmed, siis toimub nn tasaarveldus nagu käesoleval juhul.

Komisjoni põhjendus:

Tarbija ja kaupleja on sõlminud tähtajatu võrgulepingu nr 5228628059. Tarbija väidab, et kaupleja on esitanud talle põhjendamatu suuri elektriarveid tühjana seisva maja elektritarbimise eest. Tarbija on oma avalduse veenvalt põhistanud.

Tarbija omab Viljandimaal asuvat maamaja ehk suvilat, mis on 2024. aastal suurema osa ajast seisnud tühjana, kuna üks pereliige on olnud õnnetuses ja pere elab ise Pärnus. Tarbija sõnul on tühja maja elektritarbimine olnud kahtlaselt suur. Juunis oli arve 118 eurot, juulis 37 eurot, septembris 512 eurot (millest 80 eurot oli varasem võlg augustist) ning oktoobris juba 836 eurot (sisaldades septembri võlga). Maja külastas suvel tütar vaid mõneks päevaks ning poeg viibis seal kolm ööd; ülejäänud aja seisab hoone kasutuseta.

Tarbija pöördus kaupleja poole, kelle töötajad kontrollisid ja seejärel vahetasid arvesti, kuid tuvastasid, et arvesti töötas tehniliselt korrektselt. Kaupleja selgitas suurte arvete põhjuseks tasaarvestused prognoositud koguste alusel, kuna perioodil 5. juunist kuni 20. septembrini 2024 esines andmeside rike, mis takistas kaugloetava arvesti andmete edastamist. Pärast arvesti vahetust

vähenes tarbimine taas tavapärasele tasemele. Tarbija on esitanud kolme aasta tarbimise võrdluse, millest nähtub, et 2024. aastal suurenes tarbimine neljakordselt võrreldes varasemate aastatega. Seetõttu soovib tarbija arvete korrigeerimist summas 758 eurot ja 99 senti.

Kaupleja selgitas, et andmeside probleem tulenes kommunikatsioonimooduli rikkest, mille tõttu ei laekunud tarbimisandmeid reaalselt, kuid arvesti ise töötas õigesti ja salvestas kogu tegeliku tarbimise. Arvesti vahetati 20. septembril 2024, kuna rike puudutas ainult andmeside osa. Mõõtmised näitasid, et ühel faasil esines pidev 13,2 amprine koormus, mis vastab ligikaudu 2,5 kilovattisele pidevale tarbimisele, samas kui ülejäänud faasides oli koormus minimaalne. Koormus ei kadunud ka kohe pärast arvesti vahetust. Kaupleja väitel ei ole võimalik arvesti andmetest tuvastada, millised konkreetset seadmed sellise koormuse põhjustasid. Kuna arvesti oli metrooloogiliselt korras ja mõõtetäpsus vastas normidele, leidis kaupleja, et puudub alus arvete korrigeerimiseks. Kaupleja rõhutas ka, et juhul, kui andmed on prognoositud, on võrguettevõtjal õigus hiljem arved tegelike mõõteandmete alusel tasaarveldada ning et tarbijal on küll võimalus, kuid mitte kohustus, ise näite edastada. Seetõttu palus kaupleja jätta tarbija avalduse rahuldamata, väites, et mõõtevead puudusid ja arved olid õiged.

Komisjon selgitas pooltele tõendamiskoormuse jaotust. Komisjon leidis, et menetluses ei ole esitatud tõendeid ega selgitusi selle kohta, millised konkreetset asjaolud või seadmed võisid põhjustada niivõrd kõrge elektritarbimise olukorras, kus tarbija väidab, et kinnistu oli sisuliselt kasutusest väljas ning kõik kaitselülitid peale külmiku olid välja lülitatud. Komisjon rõhutas, et asja lahendamisel on määrava tähtsusega teave selle kohta, mis tegelikult põhjustas kõrge tarbimise ja sellest tulenenud ebatavaliselt suured elektriarved. Kui tarbija majapidamine oli sisuliselt pingest väljas, ei ole usutav, et 2,5-kilovattine pidev koormus sai tekkida tarbija seadmetest, kuigi seda ei saa ka täiesti välistada.

Komisjon andis kauplejale tähtaja esitada tõendid selle kohta, millest oli põhjustatud kõrge voolutarbimine vaidlusalusel perioodil. Kauplejal oli võimalus koostada analüüs tarbija elektritarvitite kaupa. Tarbijal lasus omakorda koostöökohustus — ta pidi tegema kauplejaga igakülgset koostööd ja võimaldama ligipääsu kõigile oma seadmetele, et kaupleja saaks vajalikud andmed koguda ja tõendi koostada. Kaupleja ei ole aga komisjonile tõendit esitanud, millest ebatavaliselt kõrge elektritarbimine sai tuleneda.

Komisjon märkis, et kumbki pool peab tõendama neid asjaolusid, millele tuginevad tema nõuded ja vastuväited, kui seadusest ei tulene teisiti (Tsviilkohutemenetluse seadustiku § 230 lõige 1). Kaupleja selgitas, et kumbki lepingupool vastutab talle kuuluva elektripaigaldise eest — võrguettevõtja võrgu eest kuni liitumispunktini ja klient oma elektripaigaldise eest alates liitumispunktist. Elektrituruseaduse (ELTS) § 3 p 15 kohaselt on liitumispunkt turuosalise elektripaigaldise täpselt määratletud ühenduskoht võrguga. Komisjon nõustub poolte vastutuse jagunemise käsitlusega, kuid leiab, et võrguettevõtjal on siiski võimalik ja ka kohustus välja selgitada, millest võis ebatavaline tarbimine olla põhjustatud, kui ta väidab, et viga ei olnud tema vastutusallas.

Komisjonil ei kujunenud veendumust, et ebatavaliselt kõrge tarbimine oli põhjustatud tarbija seadmetest. Mõlemad menetlusosalised väitsid, et nende vastutusalasse jäävad seadmed olid töökorras, mistõttu pidi viga olema kas kaupleja või tarbija vastutusallas paiknevates seadmetes. Kuna kaupleja väitis, et anomaalia on põhjustatud tarbijast, andis komisjon talle võimaluse seda tõendada. Tarbijal puudus reaalne võimalus viia läbi ekspertiisi kaupleja seadmete osas, ning

selline ekspertiis oleks olnud tema jaoks ebamõistlikult kallis ja tehniliselt keeruline.

Tõendamiskohustus ei tähenda, et kaupleja peaks monitoorima kõikide tarbijate elektritarvitite kasutamist, kuid kui komisjon annab juhised täiendavate tõendite kogumiseks, tuleb neid järgida. Tarbija pidi täitma oma koostöökohustust ning võimaldama kauplejale vajaliku juurdepääsu seadmetele. Kaupleja esitas küll põhjalikud selgitused, miks tema hinnangul ei olnud tegemist mõõtesüsteemi veaga, kuid sama veenvalt põhjendas tarbija, miks ei saanud viga olla tema seadmetes. Kauplejal oli komisjoni juhiste järgi kohustus ekspertiis läbi viia, kuid selle tegemata jätmisel avalduse rahuldamine jääb kaupleja riisikosse.

Komisjon märkis, et kaupleja on oma vastuses viidanud soovitusel viia läbi elektritest, mis võimaldab elektritarvitid tuvastada. Siiski jääb komisjonile arusaamatuks, miks kaupleja ise kirjeldatud tegevusi ellu ei viinud, kuigi komisjon oli selleks andnud ühemõttelised juhised ning seadnud tarbijale koostöökohustuse.

Kuna komisjonile ei ole kaupleja poolt esitatud tõendeid kõrgendatud elektritarbimise põhjuste kohta ning tarbija on oma väiteid veenvalt põhjendanud, otsustab komisjon tarbija avalduse rahuldada. Kaupleja oleks pidanud tõendama arvete väljastamise aluseks olnud asjaolusid, mida ta saanuks teha läbi enda kirjeldatud tegevuste.

Seetõttu järeldab komisjon, et tarbija ei ole kauplejale kohustatud tasuma vaidlusaluse perioodi eest arveid summas 758 eurot ja 99 senti. Kui arved on siiski juba tasutud, peab kaupleja tagastama tarbijale sama summa võlaõigusseaduse § 1028 lõike 1 alusel.

TKS § 60 lg 2 järgi kui pooled komisjoni otsusega ei nõustu ja seda ei järgi võivad nad pöörduda sama vaidluse läbivaatamiseks maakohtusse.

Taavi Hein

/allkirjastatud digitaalselt/